

Mirsad Hadžikadić:

Trenutno pokušavamo osmisliti kako bi to trebalo izgledati, ta 2,5 do 3 sata. Takođe imamo ograničenje u pogledu televizije koja će prenositi veći dio ceremonije. Kada sam razgovarao s njima, rekli su mi da oni žele emitovati dobre dijelove, ne dosadne dijelove. Koji su to dosadni dijelovi? Oni su rekli: „Glasanje je samo po sebi dosadno, ljudi ne mogu sjediti ispred televizora i gledati kako se glasa, pa kako se glasovi prebrojavaju“. Zato smo to organizovali tako da se tokom prve dvije trećine održe govori koji su značajni za zemlju, nadam se da će neki od njih biti i motivacioni, kao i umjetnički nastupi pjevača i drugih izvođača. To će biti glavni dio, kao i nekoliko izbora, za predsjednika, potpredsjednika i slično. To je utjecalo na način organizacije ovog događaja. Kada se televizijske kamere ugase, preći ćemo na glasanje za ostale stvari i to će biti radni dio skupštine. Takođe, mnogo razgovaramo. U ovo je uključeno mnogo ljudi. Mislim da ima najmanje 30 volontera, plus pet stalno zaposlenih osoba. Upravni odbor, ili Predsjedništvo kako mi sebe nazivamo, sastaje se jednom sedmično i donosimo odluke na osnovu informacija koje dobijamo od Organizacionog odbora Skupštine. Ja također sazivam Organizacioni odbor jednom sedmično, a u međuvremenu se sastaje i operativni tim koji se sastoji od sedam ili osam ljudi koji neprekidno rade i svakodnevno održavaju sastanke. Dakle, mnogo je aktivnosti u toku. Ono što je najgore je to što smo prisiljeni odbiti mnogo dobrih ideja. Naš Odbor za kulturu i umjetnost dobio je mnogo dobrih ideja koje bi se mogle predstaviti prije, tokom i nakon skupštine, ali sve to košta. Sada imamo budžet, znamo koliko će to koštati i imamo i ogranak za prikupljanje sredstava koji pokušava prikupiti sredstva za plaćanje svih troškova. Pokrenuli smo i proces registracije za skupštinu. Sala prima 600 ljudi, pa napominjemo ljude da se prijave na vrijeme, da bi bili sigurni da će imati stolicu. Poznajući Bosance koji sve rade u zadnjem trenutku ili pet minuta kasnije, vidjet ćemo kako će to proći. Mislim da su svi jako uzbuđeni. Na našoj Facebook stranici odbrojavamo dane, 26, pa 25 dana do skupštine, 24, 23... Zanimljivo je napomenuti da smo fotografisali lica mnogih svojih članova i te slike svakodnevno postavljamo na Facebook stranicu uz natpis "I ja sam dio promjena!" Postoji velika potražnja za našim broševima u obliku iskre, koji će se prodavati na skupštini. Bit će zanimljivo. Otprilike znamo kako će izgledati taj dan, ali ne znamo još koliko će specijalnih gostiju koje smo pozvali zaista doći. Kad to budemo znali, znat ćemo i koga sve možemo zamoliti da održi govor

i koliko minuta ti govori mogu trajati. Po posljednjoj verziji predloženog dnevnog reda i vremenu predviđenom za svaku od tačaka, čini se da će taj događaj trajati ukupno tri sata. Ovo nije konvencija poput onih koje se održavaju u SAD i traju po tri dana. Ujutro se razgovara, pa opet popodne i naveče, sve uz televizijski prenos. Veći dio tih konvencija čine izbori odnosno biranje ljudi na određene pozicije. Održava se i veliki govor jedne osobe, obično je to novi ili odlazeći predsjednik stranke. Mi ćemo to uraditi drugačije, kao što smo radili i sve drugo do sada, bit će mnogo drugačije. Naravno da će se održati izbori, ali će i mnogi dobiti priliku za kraći govor, koliko stane u tri sata uz nastupe. To je prilika da se prenese energija, nada, strategija i sve drugo. Vidjet ćemo. Takođe šaljemo dokumente svim svojim članovima, interne akte koji definišu svakodnevni rad stranke, akte koji se izrađuju da bi se definisalo ko i na koji način može glasati. Postajemo ozbiljna politička stranka u smislu da sada imamo ili izrađujemo sve akte koje trebamo imati: politike i procedure koje definišu rad našeg pokreta. Statut će biti zanimljiv jer smo jedan usvojili prošle godine i unijeli smo toliko izmjena da se to više ne računa izmjenama i dopunama postojećeg akta, nego ga moramo nazvati novim statutom Platforme za progres jer su izmjene toliko velike da je to popuno novi akt. Dakle, to smo poslali svim svojim članovima kako bi oni dali svoje mišljenje i komentare ili predložili izmjene. Takođe smo mnogo razmišljali o glasanju odnosno ko će moći glasati na skupštini. Imamo 72 delegata, ali tu će biti 700 ljudi i ja ne želim da preostalih 628 osoba dođe samo da bi gledali. Zato će i oni glasati i učestvovati. Zamolit ćemo ih da glasaju o nekim stvarima, na primjer o tome treba li članarina biti obavezna i koliko bi trebala iznositi, da li je treba povećati ili ne, jer to utječe na sve članove pokreta, kao i o Programskoj deklaraciji koja definiše ko smo mi i koji je naš put. Dakle, tu će biti akti i pitanja o kojima će moći glasati svi prisutni. Oni koji ne uspiju doći, moći će nas pratiti na Facebook prenosu uživo ili kroz televizijski prenos događaja. I njih ćemo također pitati za smjernice, za njihovo mišljenje o stvarima kao što su interni akti. Njihovo mišljenje nije obavezujuće, ali ćemo sigurno obavijestiti delegate koji će glasati na skupštini o mišljenju članova. Kao Upravni odbor, mi ćemo na jednom od sastanaka razgovarati o svakom od prijedloga članova. Vidjet ćemo da li se članovi međusobno slažu o nekim izmjenama i dopunama prije nego što odlučimo kako ćemo to zapravo uraditi. Ako bude mišljenja koja nemaju široku podršku, i njih ćemo razmotriti i vidjeti da li bi mogla biti korisna. Dakle, imamo

puno posla. Mi smo strana organizacija iza koje ne stoji velika finansijska moć. Mnogo smo toga uradili da se pripremimo za ovaj događaj. Takođe nas muči logistika u sali u kojoj će se skupština održati, jer se noć prije tu održava jedan drugi događaj. Radi se o svadbi koje će trajati do 3 ili 4 sata ujutro, dugo u noć. Pitali smo zaposlene tamo mogu li doći i sve počistiti do 6 sati ujutro, da bismo mi mogli doći i da bi oni mogli postaviti sve što nama treba, jer se radi o različitom ozvučenju i drugim stvarima. Takođe, televizijska stanica koja će prenositi događaj treba montirati svoju opremu. Sve bi to trebalo biti gotovo do 9:00 ujutro, kako bismo mogli sve testirati i odraditi barem jednu probu, jer će ljudi početi dolaziti već u 10:00. Počinje se u podne, jer je novembar i mogao bi padati snijeg, a mnogi će voziti po 5 ili 6 sati da bi došli. Potrebno im je vrijeme da dođu, ali i vrijeme da se vrate, da ne bi morali provesti noć u Banja Luci i izlagati se dodatnim troškovima. Moramo na sve misliti. Znam da organizatorima stalno iskaču neka ograničenja, ali radimo sve što možemo.

Clark Curtis:

Jesam li dobro shvatio da ste na prvoj skupštini osigurali neki oblik elektronskog glasanja i da ćete uraditi isto i na ovogodišnjoj skupštini?

Mirsad Hadžikadić:

Ove godine bi to trebalo biti još neprobojnije, u smislu propusta. Naš informatički tim radi na tome. Izradili smo akt koji definiše o čemu će se glasati, kako će se glasati u smislu glasanja za jednog od kandidata, glavnih 11 i šta se očekuje od glasača. Pripremili smo specifikaciju cijelog procesa i informatički tim utvrđuje da li će se to moći odraditi elektronski, oni rade danonoćno. Pet dana prije događaja ćemo imati informaciju da li je to moguće, da li je situacija u tom smislu pod kontrolom. Bez obzira na to, bit će spreman i materijal za obično glasanje, šampat ćemo glasačke listiće sa svim imenima i ostalim. Za slučaj da nešto krene loše tokom skupštine da se ne bismo zatekli kako sjedimo tamo i ne znamo šta uraditi. Dakle, imat ćemo papirne glasačke listiće u rezervi, ali ćemo uraditi sve da obezbijedimo elektronsko glasanje.

Clark Curtis:

Ako to uspije, to će na neki način biti u službi vaše dugoročne vizije o uvođenju toga. Ako ovdje dobro prođe, prirodno će se proširiti po cijeloj zemlji.

Mirsad Hadžikadić:

Da, ima smisla da upravo mi koji stalno pričamo o potrebi za tim to i pokušamo unutar svoje organizacije, odnosno da uradimo ono što govorimo da i drugi trebaju raditi. Mi shvatamo da postoji mogućnost da neko upadne u sistem i ukrade glasove ili utječe na ishod. To je jedno pitanje, osigurati neprobojnost i spriječiti mogućnost manipulacije. Drugo pitanje je pitanje privatnosti. Lako je proces učiniti neprobojnim ako ne garantujete zaštitu privatnosti. Ako znamo ko ste i gdje ste i kako provjeriti da ste to vi i pustimo vas da uđete i glasate, onda sigurno možemo šifrirati tako da se zna da ste to vi dok glasate, snimiti to na više mjesta šifrirano da bismo mogli provjeriti i verifikovati da li je neko ušao u jedan, a ne u drugi. Postoje načini da to učinimo ne potpuno sigurnim, nego sigurnijim. Nikada ne može biti potpuno neprobojno, ali činimo sve što je moguće. Međutim, ako trebate to učiniti tako da čak ni vi sami nemate uvid u nečiji glas, takvo ograničenje informatičarima otežava da pronađu rješenje koje istovremeno osigurava i sigurnost glasanja i privatnost glasača. To je dakle izazov. Poznajem neke ljude u svijetu koji koriste metodologiju šifriranih blokova (eng. *block-chain*), koja se koristi za kripto valutu, da bi ponudili elektronske sisteme glasanja. To govori da se to može uraditi tako da bude moguće verifikovati rezultate, uz onemogućavanje manipulacije, jer je to raspoređeno na toliko mjesta da ih ne možete napasti. Znam da postoje i neka komercijalna rješenja, ali ona nama sigurno nisu cjenovno dostupna zbog našeg finansijskog stanja.

Clark Curtis:

Još nekoliko stvari koje smo već spominjali u prethodnim diskusijama. Kada se radi o sigurnosti, da li postoji zabrinutost i da li ste izvršili neke pripreme u tom smislu zbog mjesta održavanja?

Mirsad Hadžikadić:

Postoji zabrinutost da bi moglo biti fizičkog nasilja. Ja ga zaista ne očekujem. Znam da smo od Republike Srpske zatražili policijsko obezbjeđenje i zaštitu, i oni će to obezbijediti. Ne očekujem nikakve probleme jer im to ne bi bilo pametno i time ne bi dobili ništa. Također, mi još uvijek nismo toliko vidljivi da bi nas trebali zaustavljati. Mislim da oni ne razumiju pravi potencijal našeg pokreta. Dakle, ne očekujem ništa takvo. Da li će nam otežati? Da, hoće. Ne bi me iznenadilo da nam nestane struje. Imamo električni generator i ne bi me iznenadilo ni da se on iznenada pokvari. Ipak ćemo vikati i raditi pod svjetlima mobitela. Dakle, mogu zamisliti da bi nam otežali, ali ni to ne očekujem. Jedino što me stvarno brine je fizička sigurnost prisutnih. Zato ćemo obezbijediti što veći broj autobusa, da pružimo tu vrstu podrške, kao i policijsku zaštitu na licu mjesta. Ne očekujem da će bilo šta od onoga što budemo pričali na skupštini u tolikoj mjeri uznemiriti domaćine da bi došli i čekali nas ispred sa palicama. Ni to stvarno ne očekujem. Mislim da će to biti dobro.

Clark Curtis:

Interno, unutar Platforme, postoji veliko uzbuđenje zbog ovoga. Da li imate neke povratne informacije ili reakcije onih koji su u Banja Luci i Republici Srpskoj, kakvi su osjećaji što se to održava tamo?

Mirsad Hadžikadić:

Ne znam ni da znaju. Naše pristalice u Banja Luci sigurno znaju i pomažu nam u organizaciji. Opšta javnost ne može ni znati jer televizija to neće prenositi. Televizija je pod kontrolom jedne stranke. Oni neće dozvoliti da se čuju bilo kakve informacije o tom događaju. Novine neće pisati o tome. Možda neka nezavisna izdanja, ali njih ne prati većina ljudi u Republici Srpskoj. Koliko ja znam, za većinu ljudi iz Banja Luke biće kao da se taj događaj nije ni održao. Međutim, znam da ćemo mi pokušati privući što veći broj ljudi iz Banja Luke samo da slušaju, da čuju šta imamo reći. Ako tako dobijemo 40 ili 50 novih članova iz Banja Luke, to je u redu jer nikada ne znate iz kojeg će se sjemena izroditi čudo. Stoga je važno da oni koji misle drugačije dođu i čuju šta imamo za reći i onda sami odluče da li je to nešto u što oni vjeruju i što ima snagu da napravi neophodne promjene.

